

A Vízyűjtő-gazdálkodási Terv és a települési csapadékvíz-gazdálkodás jelentősége – kapcsolódási pontok a beruházáshoz

Lakossági szemléletformálás

TOP-2.1.3-16-BO1 - Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések: Arló nagyközség belterületi vízrendezése

Az Európai Unió tagországaiban 2000. december 22-én lépett hatályba az EU új vízpolitikája, a **Víz Keretirányelv** (2000/60/EK irányelv).

A Víz Keretirányelv **alappondolata**: a víz az élet nélkülözhetetlen eleme, olyan természeti, társadalmi érték, amely korlátozottan áll rendelkezésünkre. Megóvása, állapotának javítása mindannyiunk feladata, ami közös erőfeszítéseket igényel.

A Víz Keretirányelv (VKI) fő célkitűzései:

- a vizes élőhelyek védelme,
- a fenntartható vízhasználat elősegítése,
- a vízminőség javítása,
- a felszíni alatti vizek védelme,
- az árvizek és aszályok hatásainak mérséklése.

A VKI célkitűzések megvalósításának eszköze a minden EU tagállam számára kötelezően előírt Vízyűjtő-gazdálkodási Terv (VGT) készítése, amit a tagállamoknak hatévente felül kell vizsgálniuk.

A VGT egy, a vizek állapotát feltáró és a „jó állapot” elérését megalapozó olyan **stratégiai terv**, ami az adott ország területén kijelölt felszíni és felszín alatti víztestekre – azok állapotértékelése alapján-, szükség szerint intézkedéseket fogalmaz meg.

A vizek jó állapotának elérését és fenntartását célzó intézkedések megvalósítása fejlesztési beruházásokkal, pályázatok útján, a lakosság aktív bevonásával hozhat valódi eredményt.

A VKI célok eléréséhez szükséges intézkedéseket Magyarországon első ízben az 1042/2012. (II.23.) számú Korm. határozattal kihirdetett első Vízyűjtő-gazdálkodási Terv (VGT1) foglalta össze.

A VGT1 felülvizsgálata 2015 decemberében zárult le. A felülvizsgált tervet (VGT2) Magyarország Kormánya az 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozatával fogadta el.

A VGT2 teljes dokumentációja és háttéranyagai mindenki számára elérhetők a www.vizeink.hu weboldalon.

A vizek jó állapotának eléréséhez és fenntartásához járul hozzá az Arló nagyközségben megvalósításra kerülő, tárgyi TOP-2.1.3-16 beruházás is.

A beruházás kiemelt céljai:

- a település belterületi vízrendezésének megoldása, a csapadékvíz elvezető rendszer korszerűsítése,
- a település környezeti állapotának további javítása,
- a helyi vízkár, dombvidéki árvíz veszélyeztetettségének csökkentése,

mindezt összhangban a VKI, illetve az azon alapuló VGT célkitűzéseivel.

A beruházással érintett felszíni víz: a Hódos-patak. A VGT2 alapján a Hódos-patak a „*Hangony-patak felső és Hódos-patak*” megnevezésű víztest része. A VGT2 intézkedéseket csak a kijelölt víztestekre fogalmaz meg. Előbbiek alapján a „*Hangony-patak felső és Hódos-patak*” nevű víztestre meghatározott VGT2 intézkedések irányadók a Hódos-patakra is.

A beruházás megvalósítása a „*Hangony-patak felső és Hódos-patak*” víztestre VGT2-ben megfogalmazott 17.1. „*Szennyező-anyag és hordalék lemosódás csökkentése gyepesítéssel, fásítással, lejtős területeken teraszolással, beszivárgó felületekkel, belterületi növénytermesztés izolálásával*” intézkedés teljesítését szolgálja leginkább.

Előbbiekén túl, a VKI, VGT célok eléréséhez kiemelt jelentőségű a lakosság részéről a települési csapadékvíz-gazdálkodásra való tudatos törekvés is.

A csapadékvíz-gazdálkodás fogalma: **A település területére hulló csapadékvíz felhasználható és felhasználandó, megújuló természeti erőforrás.**

A csapadékvíz kiaknázása alapvetően két irányban lehetséges:

- hasznosítással, illetve
- a hasznosulás elősegítésével, a víz legalább időszakos visszatartásával a településen.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A VGT alapján a követendő jó gyakorlat lehetőség szerint a „zöld” csapadékvíz infrastruktúra alkalmazása, aminek egyik lehetséges megoldása a *csekély beavatkozással járó fejlesztések megvalósítása*.

Ennek alaptípusai:

- a lefolyási útvonalak célszerű megváltoztatása,
- beszivárogtató létesítmények kialakítása,
- tározó létesítmények telepítése,
- szivárogtató létesítmények,
- csekély beavatkozást igénylő tájépítészeti megoldások.

Ugyanakkor a hagyományos, elvezetés orientált csapadékcsatornázási gyakorlat „zöld” módszerekkel való kombinálása is már előremutató jó gyakorlatnak számít.

Tárgyi beruházás keretében az Arló településen meglévő útburkolatok, járdák és azok lejtéviszonyai, valamint az egyéb közművek elhelyezkedése miatt a csapadékvizek gyűjtése és elvezetése gravitációs vízvezetést biztosító, nyílt felszínű művi árkok kialakításával történik.

A hordalék és tápanyag visszatartás megoldására a településen a Kassai utcában 1 db hordalékfogó műtárgy kerül beépítésre.

Az épített környezet sajátosságai egyéb tározó létesítmény kialakítását (záportározó, átfolyós rendszerű tározó stb.) jelen beruházás keretében nem teszik lehetővé.

A tervezett műszaki létesítmények kiépítésével elvezetésre kerülő csapadékvíz befogadója a település belterületén húzódó Hódos-patak.

A beruházás összességében hozzájárul a település területéről származó diffúz szennyezések csökkentéséhez, így közvetve az érintett felszíni és felszín alatti víztestek jó állapotának eléréséhez, illetve fenntartásához, mint alapvető VKI és VGT szerinti elváráshoz.

Egyebekben a település belterületi vízrendezésének teljes körű megoldásával a lefolyó víz rendezett, egyenletes módon kerülhet összegyűjtésre és elvezetésre, így csökkentve a település helyi vízkár veszélyeztetettségét. Az így kialakított csapadékvíz elvezető rendszer biztosítani tudja a felszínről lemosódó szennyezőanyagok koordinált, károkozás nélküli elvezetését is.

A helyi lakosság a csapadékvíz-gazdálkodás településen belüli megvalósításához az ingatlanok belterületén többek között az alábbiakkal járulhat hozzá:

- a természetes növénytakaró megőrzése, törekedve a vízzáró felületek nagyságának csökkentésére,

- a járdák kialakításánál áteresztő burkolat alkalmazása,
- a tetővíz és burkolt felületi lefolyások visszatartása felszín alatti, illetve fészini tárolótartályokkal,
- a tetővíz elszivárogtatására kialakított kavics/zúzottkő töltetű akna telepítése,
- a háztartás ivóvíz minőségű vízfelhasználását csökkentő komplex esővíz hasznosító rendszer kialakítása,
- az összegyűjtött csapadékvíz felhasználása pl. locsolásra stb.

A lakosság a települési csapadékvíz-gazdálkodásra való tudatos törekvéssel a kiépített belterületi vízrendezési infrastruktúra (csapadékvíz-elvezető rendszer) részbeni tehermentesítését is elősegíti. Különösen igaz ez a település területére hulló, mértékadó csapadékot meghaladó esőzések előfordulása esetén.

Forrás:

www.vizenk.hu

www.palyazat.gov.hu

Arló település TOP-2.1.3-16-BO1 beruházás műszaki kiviteli terv-dokumentációja

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE